

TURKI PROGLASILI VOJNO STANJE

Moskva zanika vest o spopadih na meji

BEOGRAD, Jugoslavija, 24. feb. — Turški najvišji vojni svet, kateremu je predsedoval vrhovni poveljnik turške vojske maršal Fevzi Cakmak, je za celo deželo razglasil vojno stanje. Najvišji vojni svet je zboroval skora en teden v Ankari ter je sklenil ukrep na podlagi nove postave, ki jo je prejšnji teden sprejel kamutani (parlament).

Postava določa naslednje okolščine, vsled katerih je treba razglasiti vojno stanje:

1. Delna ali splošna mobilizacija.
2. Vojna med Turčijo in kako drugo državo; in
3. Vojna med dvema drugima državama, vsled česar so v nevarnosti interesi Turčije.

Telefonske zveze pretrgane

Turčija je pretrgala telefonske zveze z vsemi drugimi državami in vsled tega ni mogoče izvesti za podrobnosti tega ukrepa.

Rusi baje prekoračili mejo

Visoki vladni krogi pa so zadnje dni prejeli poročila o spopadih ob rusko-turški meji, toda te vesti je Moskva zanikala. Po teh poročilih so Rusi prekoračili mejo na Kavkazu in se niso hoteli umakniti. Po zadnjih vesteh se nahajajo Rusi še vedno na turški strani meje, ni pa znano, ako je prišlo do kakega spopada.

Sumner Welles se bo sestal s Hitlerjem

BERLIN, Nemčija, 24. februarja. — Ameriški državni podtajnik Sumner Welles se bo prihodnji teden sestal s kanclerjem Hitlerjem. Dan sestan-ka še ni znano, toda znano je, da pride Welles sredi prihodnjega tedna v Berlin, ako njegovo potovanje ne bo kaj premenjeno v Rimu, kamor bo prišel jutri. Wellesa bo najprej sprejel vnanji minister Joachim von Ribbentrop, nato pa bosta oba obiskala Hitlerja.

Nemško časopisje le kratko omenja obisk. Medtem ko nemški in nevtralni diplomati z veliko radovednostjo čakajo na Wellesov obisk, ga nemško časopisje samo kratko omenja. Uradni krogi na tozadevna vprašanja odgovarjajo, da bo Welles kar najprisrčnejše sprejet in bo deležen vseh časti, ki gredo diplomatu in osebnemu zastopniku predsednika Roosevelta.

ANGLEŽI BOMBARDIRALI HELGOLAND

LONDON, Anglija, 24. feb. — Ker so Nemci zopet pričeli z obsežno podmorsko vojno, so Angleži iz zraka napadli Helgoland ter so njihovi aeroplan poleteli celo nad Avstrijo in Češko.

Zadnje dneve sta se v bližini angleške obali pojavili dve nemški podmornici, katere so angleški aeroplani napadli in ju poškodovali, ako ne potopili.

POMEN ITALIJE V VOJNI

Odločitev v sedanjih vojni bi lahko izsilila Italijo, kajti znano je, da ima Italija dobro izvežbanih 7.633.000 vojakov, ki pa so večinoma v rezervi.

ZAVEZNICI IMAJO VEČJO ARMADO

WASHINGTON, D. C., 24. feb. — Preiskava uradnih krogov je dognala, da imajo zavezniki na kopnem, na morju in v zraku dobro izvežbanih 8.500.000 mož, medtem ko jih ima Nemčija 7.250.000.

POSLEDICA ZRAČNEGA BOJA

Nemški aeroplan je bil izstreljen ter je padel in zgorel za francosko bojno črto.

"Lewis je vsega kriv!"

Ameriška delavska federacija skuša vplivati na člane CIO. — Priprave za mirovno konferenco.

V kratkem bo obnovljena konferenca zastopnikov Ameriške delavske federacije in Lewissovega Kongresa za industrijsko organizacijo. Vrhovila se je že večkrat, toda doslej ni imela še nobenega bistvenega uspeha.

Nedavno je John Lewis, predsednik CIO predlagal, naj imata sredi prihodnjega meseca obe konkurenčni delavski organizaciji svoji konvenciji v Washingtonu in sicer istočasno ter v isti dvorani. Poseben odbor naj bi postavil mirovni predlog, o katerem naj bi glasovali delegati obeh organizacij. Lewis je mnenja, da bi bil predlog sprejet in v ameriškem delavskem gibanju bi zavladal mir.

Voditelji Federacije so pričani, da Lewis ne misli resno in da je vse to le nadaljna njegova politična poteza. Lewis je precej trd oreh in bi ga bilo težko pregovoriti, da bi žrtvoval svoje osebne namene v splošen dobrobit.

Delavska federacija je vsled tega ubrala drugo pot: člane CIO skuša napotiti, da bi nastopili proti Lewisu. Kakšen uspeh bo imela ta najnovejša agitacija, se ne ve, dočim je jasno, da si obeta Federacija od nje precejšnjo prednost.

Central Trades and Labor Council (AFL) izdaja list "Labor Chronicle", ki je v svoji zadnji številki objavil zelo značilen članek. Z ozirom na CIO in Johna L. Lewisa se postavlja vprašanje, ali je to stališče kot ga zavzemajo zavezniki napram Nemčiji in Hitlerju ter pravijo: — Mi nimamo nič proti nemškemu narodu, sovražimo pa Hitlerja. Čimprej se Nemci Hitlerja iznebe, tembolje bo zanje.

Članek v "Labor Chronicle" zavrača vsa krivdo na Johna L. Lewisa, češ, da je izključno le on odgovoren za razprtijo med delavstvom. Toda po mnenju člankarja so člani CIO povečini odkritosrčni ter dobromislečni in zvesti unijski člani.

— Edinole članstvo CIO za more prekriti Lewisu načrte

in ga lahko prisili k aktivnim korakom v smeri proti miru. — Stališče Johna L. Lewisa ni vredno zavidanja. Članstvo njegove organizacije se v mirnem ne strinja z njim in ga bo prej ali slej prisililo poslati mirovno delegacijo v konferenco sobo.

Lewis je že večkrat omenil, da bi ne skušal dobiti nobene službe v novi organizaciji, ki bi jo ustanovilo članstvo sedanje AFL in sedanjega CIO. Zahteva pa popolno enakopravnost vseh članov, to se pravi, da bi morali izginiti vsi predsodki proti sedanjemu članstvu CIO.

Dohodki Pennsylvania železnice

PHILADELPHIA, Pa., 23. feb. — Pennsylvania železnica je imela zadnje štiri mesece lanskega leta izredno velike dohodke. Iz letnega poročila je razvidno, da je imela lani nad dvajset milijonov dolarjev več dohodkov kot leta 1938.

Udeležba Anglije na razstavi

LONDON, Anglija, 23. feb. — Anglija se še ni odločila, če se bo tudi letos udeležila svetovne razstave v New Yorku ali ne. R. S. Hudson, parlamentarni tajnik trgovskega ministrstva je odgovoril na neko interpelacijo v poslanski zbornici: — Vodstvo razstave je predložilo razne finančne pogoje za pokritje stroškov. Če bodo pogoji sprejemljivi, se bo Anglija zopet udeležila razstave.

Novi finančni upravitelj republ. narod. odbora

Za finančnega upravitelja republikanskega narodnega odbora je bil imenovan Ernest T. Weir, predsednik Iron and Steel Instituta. Weir ni posebno velik prijatelj organiziranega delavstva in je nespravljen sovražnik vseh Rooseveltovih delavstvu koristnih odredb.

Nemirna Indija

Angleško vojaštvo ima zopet dosti opravka s svojim starim sovražnikom, fakirjem iz Ipija, ki se že nad 30 let bori proti Angležem.

NEW DELHI, Indija, 23. februarja. — V severozapadnem delu Indije so izbruhnili težki boji. Razna indijska plemena pod vodstvom fakirja iz Ipija so se zopet začela upirati. Angleško vojaštvo je vdrla v njihovo ozemlje in skuša napraviti red ter ujeti fakirja, ki se že nad trideset let bori proti Angležem. Neko angleško uradno poročilo pravi: — Dva naša oddelka sta se spopadla s plemenom, ki se skriva pod kontrolo, ker je velikega pomena za vevlažen Kibir prelaz.

Fakir je močan možak, ogromne postave in si lase in brado rdeče pobarva, ko gre v boj. Izdaja se za branitelja mohamedanske vere, kar je pa po mnenju Angležev le pretveza. Zatrjujejo namreč, da je v

Angleška vlada proti irskemu teroristom

LONDON, Anglija. — Irska terorista Barnes in Richards, ki sta bila zaradi atentata v Coventry v avgustu lanskega leta obsojena na smrt, sta bila 7. februarja v Birminghamu justicirana. Sodisce ju je v decembru spoznalo krivavnoma, ker je bilo pri eksploziji, ki sta jo povzročila, ubitih 5 oseb.

V zvezi z justifikacijo je imel visoki komisar za Irsko Dulanty razgovor najprej z ministrom za dominione Edenom, isti zvečer pa tudi 20 minutni razgovor z ministrskim predsednikom Chamberlainom. Ta sestanek se je vršil na predvečer justifikacije.

Preden je bila izvršena kazen nad obema atentatorje-

Nemčija izgublja balkansko blago

Bolgari se postijo na račun izvoza. — Najbolj je prizadeva Nemčijo Turčija.

ISTANBUL, Turčija, 24. febr. — Različno blago, ki je vedala trgovsko pogodbo z ubilo z Balkana namenjeno v temeljativno, da ji Nemčija ni Nemčijo, je večinoma poslano plačala za naročeno blago. — na druge trge.

40.000 bolgarskih prašičev, ki bi jih letos imela dobiti Nemčija, bo poslanih v Rusijo, Ravno tako bo tudi mesto Nemčije dobila Rusija iz Bolgarske 11.000.000 kilogramov sliv. V zameno pa bo Rusija dajala Bolgarski preostanek petroleja iz svojih vrečev v Baku.

Da je mogla Bolgarska izvažati prašiče v Nemčijo, sta bila leta 1939 bolgarskemu narodu naložena dva postna dneva. Letošnja dva postna dneva na teden pa bosta prid Rusiji. Bolgarom je sicer vseeno, za koga se postijo, toda za Nemčijo pomeni veliko pomanjkanje mesa.

Turčija ni bila zadovoljna s pogodbo. Najhujši gospodarski udarec v jugovzhodni Evropi je Nemčija doživela, ko ji je 30. avgusta Turčija na prigovarjanje službi ruske vlade.

Angležem škoduje, kjerkoli more. Njegovi ljudje režejo brzojavne in telefonske žice, zastrupljajo studence in napadajo angleške karavane.

BOMBAY, Indija, 22. feb. — Voditelji tekstilnih delavcev so izjavili, da bo v ponedeljek zastavkalo tukaj 150.000, v Ahmedabadu pa 70.000 delavcev, ker so se izjalovila pogajanja za zvišanje plač. Vlada je priporočala 12 odstotno zvišanje, čemur pa tvornicarji niso hoteli ugoditi.

Angležem škoduje, kjerkoli more. Njegovi ljudje režejo brzojavne in telefonske žice, zastrupljajo studence in napadajo angleške karavane.

MIAMI, Fla., 23. feb. — Marija Razputin Solovjev, ki se izdaja za hčer zloglasnega ruskega meniha Razputina, se je včeraj poročila s svojim mladostnim prijateljem Gregorjem Bernardskim.

V Ameriko je dospela pred nekaj leti z namenom, da bo nastopala po tukajšnjih gledališčih. Njen načrt se pa v finančnem pogledu ni prav posebno dobro obnesel.

Razputinova hči se je poročila

Angleška policija bo strogo nastopila proti teroristom. — Ali Nemčija zalaga teroriste?

ma, je policija pozvala množico, ki se je zbrala pred jetišnico, naj se razide. Množica se je molče razšla.

V angleških političnih krogih naglašajo, da atentati, ki jih baje dela irska revolucionarna organizacija (IRA) pač niso primerni, da bi lahko pripomogli k uresničenju njenega ideala — Združena Irska.

Teroristične metode IRA povzročajo samo odklanjajoče razpoloženje v merodajnih krogih tako v Veliki Britaniji, kakor tudi v Ulstru. Bolj in bolj raste sum in to celo v sami vladi, da prejema IRA finančno pomoč iz Nemčije. Zaloge orožja, ki jih je odkrila policija, so tolikšne, da je tež-

ko verjeti, da bi te nakupe zmogli sami člani te irske protizakonite organizacije. Seveda je težko ugotoviti, za kolikšne denarne svote gre, vendar pa v angleških političnih krogih ne dvomijo, da bo de Valera vlada uvedla energično preiskavo, da se to dožene. Znano je, da je de Valera strog privrženec ustavnih metod v političnem boju in da enako, kakor angleška vlada, obsoja teror kot orožje v političnem boju, ki ga je tudi sam že ponovno obsodil. Seveda je bilo zanj nemogoče, da o pri-likih obsodbe obeh teroristov, ki sta bila justicirana, ne bi bil protestiral pri angleški vladi.

(Nadaljevanje na 2. strani.)

"GLAS NARODA"

(VOICE OF THE PEOPLE)

Owned and Published by
SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
(A Corporation)

Frank Sakur, President J. Lapaha, Sec.
Place of business of the corporation and addresses of above officers:
416 WEST 18th STREET NEW YORK, N. Y.

47th Year

ISSUED EVERY DAY EXCEPT SUNDAYS AND HOLIDAYS

Advertisement on Agreement

Za celo leto velja list na Ameriko	Za New York na celo leto	\$7.00
in Kanado	Za pol leta	\$3.50
Za pol leta	Za inozemstvo na celo leto	\$7.00
Za šest let	Za pol leta	\$3.50

Subscription Yearly \$6.—

"GLAS NARODA" IZHAJA VSAKI DAN IZVZEMŠI NEDELJE IN PRAZNIKE

"GLAS NARODA", 416 WEST 18th STREET, NEW YORK, N. Y.
TELEPHONE: CHelsea 4-1243

POMAGAJTE nam IZBOLJŠATI LIST s tem, da imate vedno VNAPREJ plačano naročnino. Časopis mora odgovarjati potrebi časa. Vsak cent prihranjen pri terjatvi, je namenjen za IZBOLJŠANJE LISTA.

TRJE VELIKI NEUTRALCI

Največja sila svetovnopoličnega pomena so Združene države, ki skušajo izza svetovne vojne utrditi svojo neodvisnost od starega sveta ter skleniti tesnejše politične in gospodarske zveze z državami Centralne in Južne Amerike. Njihovo načelo je, da se pod nobenim pogojem ne smejo vmešati v nove evropske vojne. Navzlic temu se pa ameriški narod zelo zanima za evropske razvoje in simpatije so na strani Anglije in Francije.

Od odprave embarga imajo izključno le zavezniki dobiček.

Stališče Združenih držav je najbolje pojasnil predsednik Roosevelt v enem svojih zadnjih govorov.

Velik razloček je, — je dejal, — med neudeležbo v vojni in med zahtevu, da se Amerika ne sme nič brigati za vojno. Ameriki se ni treba udeležiti vojne, lahko pa dosti pripomore k sklenitvi pravičnega mira. Gledati moramo v bodočnost ter se zavedati nevarnosti, ki bi pretila našim potomcem, če bi zavladalo svetu koncentrirano nasilje.

Nekateri ameriški listi sicer zahtevajo, naj bi Združene države posegle vmes, če bi pretil Franciji in Angliji poraz, dočim je pretežna večina Amerikancev za vzdržanje popolne nevtralnosti.

Ob sklenitvi nemško-ruske zveze in poznejšem ruskem napadu na Poljsko je v Ameriki precej završalo, češ, boljševidem se bo razširil najprej po Evropi, nato pa po Združenih državah in da mora ameriška vlada kaj storiti v tem pogledu. Pozneje se je pa izkazalo, da je bila ta bojazen brez vsake bistvene podlage.

Japonska, druga velesila, ki ni udeležena v evropski vojni, je v bistvu protiboljševiška. Takoj po ruskem vpadu v Finsko se je zdelo, da bo Japonska naglo končala svojo vojno s Kitajsko, nato se pa obrnila v Vzhodni Aziji proti Rusom, kar se pa ni zgodilo. Baš nasprotno: japonsko-ruska gospodarska pogajanja so se nadaljevala ter so bila tik pred novim letom ugodno zaključena. Če bo gospodarski zvezi sledila tudi politična, se ne ve, jasno pa je, da napetost med obema državama je precej ponehala.

Angležem in Francozom se Japonske ni treba bati, ker jo je vojna s Kitajsko v finančnem pogledu že sedaj skoro popolnoma izčrpala.

Italija, edina evropska velesila, ki ni zapletena v vojno, je vsled vojne v Abesiniji in intervencije na Španskem gospodarsko precej oslabiljena, dočim je v vojaškem oziru še vedno močna.

Vsled nemško-ruskega pakta so se odnošaji med Italijo in Nemčijo nekoliko zrahljali, toda glede zapadno-evropskih vprašanj obe državi še vedno soglašata.

Italija ni prav nič zmanjšala svojih zahtev glede svobodnega dostopa do Sredozemskega morja ter prednostnih pravic na tem morju in na Balkanu. Italija še vedno zahteva zase nekaj francoskih kolonij, kamor bi spravila svoje odvisno prebivalstvo. Najprej bo skušala razširiti svoj vpliv na Balkanu in ko ji bo enkrat to uspelo, bo začela odločneje poudarjati svoje druge zahteve.

Kot nevtralni državi so Italiji odprta vsa morja ter je postala nekakšna trgovska zastopnica Nemčije.

Česar vsled zavezniške blokade Nemčija ne more direktno dobiti iz inozemstva, dobi s pomočjo in posredovanjem Italije.

Zaenkrat ni še nobenega znamenja, da bi se Italija zapletla v evropsko vojno, toda če se zaplete, bo nedvomno igrala v nji odločilno vlogo, kot jo bo igrala tudi v zadnjih miru, ki bo tej vojni sledil.

ŠE 370 JIH IMAMO . . . Če še nimate Slovenskega Amerikanskega Koledarja, ali ga ne bi naročili še danes? 370 je malo število, vseeno pa je stopnja med dobičkom in pokritjem stroškov. — Podpirajte nas v tem, da leto razprodamo Koledar. — Cena je 50 centov.

Velikonočna Darila

ROJAKOM, ki nameravajo poslati svojem v stari domovini denarna darila za piruhe, najvjudneje priporočamo naše posredovanje.

Četudi so zveze z Evropo v teh časih precej omejene, so denarna izplačila točna in za današnje razmere hitro in zanesljivo izvršene.

Za dobro postrežbo obrnite se na —

Potniški SLOVENIC
Oddelek PUBLISHING COMPANY
216 West 18th Street, New York, N. Y.

Angleška vlada proti irskem teroristom

(Nadaljevanje s 1. strani.)

To je skoraj moral storiti. Angleško notranje ministrstvo pa je moralo prav tako de Valerov protest po posvetovanju s Chamberlainom zavrniti.

V poučenih angleških krogih smatrajo, da resolucij, sprejetih v raznih irskih mestih, ki so zahtevale pomilostitev obeh obsojenih teroristov, ni smatrati kot odobravanje zločinskega početja irske revolucionarne organizacije, ki ni v ničemer podobno političnim deliktom, marveč, da jih je smatrati samo kot dejanje narekovano po plemenski solidarnosti.

Angleški politični krogi zadnjim terorističnim dejanjem IRA v Angliji ne pripisujejo posebno važnosti. Prav tako se prepričani, da de Valera, pod čigar kontrolo je tudi vsa vojna sila na Irskem, v sporazumu s svojo vlado ne bo storil nobenih tako energičnih ukrepov, ki bi utegnili dovesti do resnih nemirov na Irskem.

De Valera — pravijo v angleških krogih, — prav dobro ve, da se bo potem, ko bo postala možna Zedinjena Irska, dosegla lahko to samo z uporabo ustavnih metod. Kajti Ulster, čigar glas bo v tej odločitvi odločilne važnosti, se bo moral šele prepričati o potrebnosti zedinjenja z ostalo Irsko. Do tedaj pa bo angleška vlada podpirala Ulster proti vsakemu terorističnemu podvigu z irske strani.

Naravno je, da smatra IRA sedanje prilike ugodne za te-

roristično agitacijo, toda irska oblastva se tu ne morejo strinjati z njo, zlasti ne, ker je danes vojaška sila Anglije neprimerno večja, kakor je bila za časa svetovne vojne, dočim so irske revolucionarne organizacije mnogo bolj šibke, kot tedaj.

Angleški politični krogi izjavljajo, da se politika Velike Britanije napram Irski ne bo močno spremenila marveč bo skušala vzdrževati z irsko vlado kolikor mogoče dobre odnošaje ter bo v okviru ustavnih možnosti radevolje razpravljala o vseh aktualnih vprašanjih. Hkrati pa bo vlada Velike Britanije brez oklevanja z vso strogostjo nastopala proti slehernemu terorističnemu dejanju, izvršenemu na angleškem teritoriju.

Sedanja vojna, pravijo angleški politični krogi, v ničemer ne spreminja osnovnega dejstva.

Ako mora Velika Britanija vzdrževati normalne gospodarske odnose z Irsko, ima Irsko na drugi strani življenjsko potrebo na angleški trgovini ter mora zaradi tega razumeti, da bi vsako podpiranje terorizma nujno moralo porušiti to politično-gospodarsko ravnotežje.

LISTNICA UREDNIŠTVA.

Naročnik v Coraopolis, Pa.: V Jugoslavijo morete poslati denarja, kolikor ga hoete. Vsota ni omejena.

19
40

SLOVENSKO AMERIKANSKI KOLEDAR

KNJIGA, ki Vas bo zanimala!

Cena 50 centov

POVESTI . . . POUČNI SPISI . . . ZGODOVINA . . . ZNANSTVENE RAZPRAVE . . . NARAVOSLOVJE . . . SPISI IZ SLOVENSKEGA ŽIVLJA V AMERIKI . . . I.T.D.

NARODITE PRI:
Knjigarni Slovenic Publishing Company 216 W. 18th St., New York

Takoj pošljite svojemu prijatelju ali prijateljici en primerek tega koledarja.

Iz Slovenije.

70LET ANTONA PRIMOŽIČA

Iz Žirne poročajo 17. jan. — Naš rojak trgovec Anton Primožič je godoval 70. rojstni dan. Po rodu je iz Nove vasi pri Žirih. Že kot desetletnega dečka ga je oče France bister in napreden mizarški mojster, dal v uk v veljavno trgovsko hišo Franceta Lapajnet v Idriji; tu je ostal devet let, nato pa je prišel kot poslovodja v Kamnik v trgovino Ivana Murnika. Po štirih letih je prišel v Ljubljano v slovečo trgovino Antona Stačula, kjer je tudi ostal štiri leta. Tako si je pridobil veliko trgovsko sposobnost in podjetnost. Mlad se je osamosvojil in prevzel v Žirih manjšo trgovino z mešanim blagom. Kmalu jo je razširil in dvignil v veletrgovino v ličnem lastnem poslopiju, kjer še danes deluje. Vso skrb že od nekdaj posveča napredku čipkarske obrti in trgovanju z daljnim vnanjim svetom. Ni mala njegova zasluga, da se je ta domača obrt povzdignila s posebnimi vzornimi izdelki in dobila svetovni sloves. Dosegel je kupčijske zveze z Beogradom, Dunajem, Berlinom, Parizom, Londonom in tudi z Ameriko. Lepi denarji, da milijoni so že pritekli za čipke v Slovenijo v dobro pridnim, čipkarskim delavkam in celim družinam.

ČUDNA LJUBEZEN MLADEGA FANTA

Že davno je imel v Raki pri Knškem 20-letni Jožef Ančimer, po domače Krpuč, brezposelni delavec, ljubzensko razmerje z 52letno kočarico Jožefo Salničevo, materjo štirih nezakonskih otrok v starosti od 15 do 23 let. Ljudem, se je zelo čudno zdelo, da se je tako mlad fant zagledal v 32 let tsarejške ženske. Pred svojimi prijatelji je govoril, da se bo poročil z njo, četudi je toliko starejša od njega in če se mu tudi ljudje smejejo, ker ne more brez nje živeti.

V četrtek 18. jan. je prišel k njej na dom. Kaj se je odigralo ponoči med njima, ni jasno. Ve se le, da si je zvečer s kuhinjskim nožem prerezal žile na levi roki in naslednje jutro izdihnil ker ni bilo zdravniške pomoči.

Nesrečnega mladeniča, ki je ležal na mrtvaškem odru kar pri svoji izvoljenki, so hodili kropiti mladi in stari. Pokopali so ga na našem pokopališču ob veliki udeležbi fantov.

Peter Zgaga

PISMO II.

Danes nadaljujem pismo, v katerem skuša užaljena rojkinja obračunati menda s svojim možem ali pa z vsemi možskimi sploh.

Moški imajo navado označevati nas ženske z besedama "nežni spol". Nekaterim to mogoče ugaja in se smatrajo s tem polaskane, jaz pa to označbo odločno zavračam, in so najbrž vse razsodne ženske mojega mnenja.

Da, rade bi bile nežne, saj smo baje za nežnost ustvarjene ter smo po naturi nežnega in mehkega srca. Toda zakonsko življenje je našo prirojeno nežnost tako prekovalo, da se smemo po vsej pravici imenovati "močni spol", dočim so moški z malimi izjemami "sissies", kot bi rekel Amerikane.

Me ženske znamo trpeti in potrpeti, dočim moški — no, čakaj, Zgaga, ti bom povedala nekaj slučajev.

Ko mi je rekel pred tremi leti zdravnik, da si moram dati populiti slabe zobe, mi jih je dentist populil pet, drugega za drugim. Dolar sem plačala za vsakega, ker mi jih je pulil

brez kokaina. Pet dolarjev sem mu plačala, dočim bi mi jih morala plačati deset, če bi mi bil s kokainom omamil čeljust.

Ko je pa nedavno mojega dedca skrbina zabolela, je morala zaradi njega cela družina prečuti tri dolge noči. Stokal je in tarna! ter se premetaval po postelji kot da bi imel trojčke roditi. Ni dosti manjkalo, pa bi bil po gospoda poslal. In predno sem ga pregovorila, da je šel k dentistu, je sedel v kot ter začel solznih oči čakati testament. Pa kaj pravim, da je šel k dentistu! Vleči sem ga morala in ga riniti pred seboj v prvo nadstropje, četudi je celih sto funtov težji od mene.

Ko je kot bilka trepetaje sedel v stol, mi je podal roko ter rekel s tresočim glasom: Fany, pa nikakor ne zaneri, če sem ti kdaj kaj hudega storil. Žal mi je, saj vem, da sem ti večkrat delal krivico. Prisegam ti, da bom ves drugičen, če bom vse to srčno pre-

stal.

Ko je začutil iglo s kokainom v bližini svoje čeljusti, je zatulil kakor prašič (oprosti nedostojni besedi!) ko ga dregne klavec v srce. Skrbina je bila še zdavnej zunaj, ko je še vedno tulil in se poslavljaj od mene: — O, Fany, Fany! — Umri bom! Umri bom!

Tega bi ne omenjala, ker se mi vse skupaj smešno in neumno zdi in ne bom rekla, da je pot k dentistu prav posebej prijetna. Gabi se mi pa dedcevo blufanje. Tistega dne sploh ni šel delat. Popoldne sta se, vračajoč se s šila, ustavila pri njem dva prijatelja, in kakor vselej ob takih priložnostih, sem morala po galono vina v klet. Za nameček me je pa še na kornar po cigarete poslal. Nimmam navade vleči na ušesa, pa sem vseno nekoliko postala pred vrati.

Žena se je bala, — je grdo lagal moj dedec — in me ni skoraj pustila k dentistu, češ, da imam prehlude korenine. Na vse mogoče načine sem se je otepal, pa je le rinila z menoj. — Zdaj pa poderi, kar je za podreti, — sem rekel dentistu, — pa ni treba nič naspričati, saj nisem baba. — Ne vem, če boš prestal, — mi je ugovarjal. — Deri! — sem mu ukazal. Roka se mu je tresla, ko je šel s kleščami ponj. — Se ga premalo vidi, — se je zbal dentist, — in se bojim, da bo treba čeljust nekoliko nacet. Ti kar reži! — mu pravim. Z nožkom je obrezal zobno in šel s kleščami petkrat ponj. Pa ga ni mogel in ga ni mogel. Naveličan teh komedij, mu potegnem klešče iz rok, jih nastavim ter trikrat ruknem, pa je bil zunaj. Ne bosta verjela, prijatelja, in tudi dentist se ni mogel prečuditi: pet naznotraj zavrtih korenin je imel zob. Nič mi ni računal, ampak me je prosil, naj mu ga dam, da ga bo poslal v muzej ali kam.

Tako je kvasil dedec, dasi so ga bili vsi trije komaj pol galone udušili. Nič nisem rekla, ampak jeza me je trla. Nobena ženska ni tako mehkuzna kot so nekateri moški in nobena ne zna tako grdo lagati o svojem junaštvu. —

(Pisma je še za ponedeljkovo in mogoče tudi za torkovo številko. Kot sem že včeraj omenil, ga objavljam skoro dobesedno. Čitatelji in čitateljice naj sami presodijo, če je dopisnici verjeti ali ne.)

Fr. Jelovečan.

DARILNE POŠILJATVE v Jugoslavijo

100 Dinar.	— — —	\$ 2.40
200 Dinar.	— — —	\$ 4.60
300 Dinar.	— — —	\$ 6.70
500 Dinar.	— — —	\$10.50
1000 Dinar.	— — —	\$20.50
2000 Dinar.	— — —	\$41.00

ZARADI RAZMER V EVROPI so bile naše zveze za denarne pošiljate v Jugoslavijo začasno prekinjene. Sedaj pa smo dobili nove zveze, po kateri je mogoče našim rojakom vstrediti in denar varno pošiljati. Vendar je bila nam povisana cena, ker so stroški za pošiljanje po tem postu mnogo višje.

Opazujemo tudi, da se sem in tam more kaka pošiljatev zaradi evropskih razmer zakasnit.

ZA NUJNO POŠILJATEV POSLUŽITE SE "CABLE ORDER". — DOPLAČATI JE TREBA \$1.— ZA VSAKO POŠILJATEV V JUGOSLAVIJO

SLOVENIC PUBLISHING CO.
::: POTNIŠKI ODDELEK :::
216 West 18th Street, New York

Kratka Dnevna Zgodba

FABIO TOMBARI:

SREČNI POTEPUH

Naslonjen na deblo je Sarcofago z ostrim nožem rezal iz palčice cevko za pipo. Ko je dokončal in dobro zgladil kamrco iz cevke, je zložil pipo, nabasal vanjo plasti česna in popra, stisnil, prižgal ta stroj in začel kaditi.

Že tri dni ni nič jedel in držal se je ko turški paša. Stisnil je pas, skočil čez jarek, utrgal najlepši tulipan vsega kraja, ga zataknil v gumbnico in odšel se sprehajati tja na korzo.

Pred "Kavarno svobodnih pivev" se je z rokami v hlačah ustavil, se naslonil na podboj, da se ne onesvesti, in je nežno pljunil. V kavarni ni bilo o kakem gostu niti znanja.

"Želite, prosim?" ga je vprašal natakar.

"En milijon," je odgovoril Sarcofago.

Potem je sedel k mizici, vzel časopis in začel brati. Imel je v rokah "New York Times" ali "Zvonček."

Bral je odvažno in pazno, iz svoje česnjeve pipe je puhal velike zajame belega dima, tako da bi vsak, ki bi ga pogledal, moral mežikati. Ko je zapazil, da se nikdo ne zmeni zanj, se je pripravil, da odide.

"Kam greste?" ga je vprašal gospodar.

"Zakaj?"

"Lahko bi še malo ostali. Vidim, da ste denaren gost in da daste zaslužka. Že pol ure ste tu, pa niste še vzeli kozarca vode in mi razkužujete lokal. Ali hočete napraviti dobro kupčijo?"

"Če bo ugodna," je zmignil Sarcofag "ker jaz se pečam samo z razmotanimi zadevami."

"No, torej, čuj," mu reče gospodar. "Zdiš se mi bister in pripraven dečko. Pojdi v kavarno onstran ceste, kjer poje orkestron, sedi k mizi in kadí svojo pipo. Po možnosti skušaj sesti blizu kake gospe. Lep mladec si in imel boš srečo."

Sarcofago mu je strmel v oči.

"Ko sem igral "šest in tri-deset," sem vedno izgubljal," je odvrnil Sarcofago.

"Glej, to je znamenje srečnih ljudi. Le ubogaj me, poroči bogato dedinjo. Jaz ti dam prvi pogon, napravim te za milijonarja. Stori, ko sem ti rekel, ostalo pride samo."

"Ali bi mi mogli medtem dati kaj predjemo?" je vprašal Sarcofago.

"Spij to grenčico za prebavo."

Sarcofago je izpil in odšel. Gre v nasprotno kavarno, ki je bila polna, s splošnim pogledom ošine torišče, stisne pipo med zobe, prižge in sede za mizo. Kmalu so vsi pokasljevali.

"Kak čudak," se je namrdnila neka gospa svojemu možu. Bila je žena policijskega komisarja, ki je bil prišel v mesto pred kratkim.

"Res zamejljiv," je odgovoril mož.

Sarcofago je slišal in mu je bilo všeč, a delal se je gluhega.

"O, da bi se zadušil," je ugovarjal neki gospod. "Zdi se, da kadi dušo petroleja."

"Mama," je vprašala neka deklica, kaj kadi, ali bencin?"

"Česenj," je odgovoril Sarcofago, "kadiim česenj, dragica."

"Toda ta," je planil boter Terenzio, "ta možak je iziivač!"

Imi že se je gospodinja premaknila od toline mize in se približala.

"Povejte mi malce," mu je povedala gospodinja, "ali

ste prišli sami ali so mi vas poslali?"

"Poslali so me vam," je odvrnil Sarcofago. "Poslal me je vam oni iz "Kavarne svobodnih pivev."

Tedaj je prišlo do nekoliko vnete in živahne razprave z nekatero nevspešnostjo za poslanca.

"Ojite," je dejal Sarcofago, "vrnem se k njemu, a pod pogojem, da mi plačate. Zahtevam deset lir; za manj ne morem, saj stane mene več; na škodi bi bil. Saj je že več ko leto dni, kar delam z izgrubo."

Gospodinja se ni pogodila za ceno, marveč mu je hotela razbiti nos in ga tožiti za odškodnino; toda prav v onem hipu se je prikazal gospodar in prišlo je do sporazuma.

"Če se takoj ne spraviš izpod nog z onim sultanom vred — je dejal gospodar — te izbrcam. In povej onemu gospodu "svobodnih" da se krema dela iz vode, sladkorja in žefrana, ne pa iz turške moke, le povej mu, sleparju in packaču, ki je."

Sarcofago ga je z zanimanjem poslušal.

"Kaj pa čakaš?"

"Čakam na plačo," je odvrnil Sarcofago, "poslaniki se plačujejo."

"Na, izpij, izgini!"

Sarcofago je med splošnim krohotom odhajal; a prav na vratih je butnil v gospoda, ki je pravkar bil stopil z razkošnega avta.

"Ej, mladenič," je dejal, "dajte mi pokazati ono pipo!"

Sarcofago je slišal.

"Oj, vi srečnež," mu je kimal oni, "res srečnež! Čisto nova pipa že okajena? O, srečni človek! Kako pa ste delali, da ste jo obkadjali, jaz pa je ne morem."

"Ali jo hočete kupiti?" je rekel Sarcofago. "Pustim vam jo za polovično ceno."

"Hvala, ne, jaz kadim le pipe iz pene."

Bil je večer, ura gledališč ko velike radiopostaje spuščajo v svet valove plesnih komadov.

"Kak tepec," je mislil Sarcofago, "ima srečo in je ne zna preračunati."

Pa je šel spat pod stebrišča. Toda do dveh ni mogel zaspati. Tešč, krči, želodčne slabosti, česnov smrad. Ob treh zjutraj ga je zbudil stražnik.

"Ej mož, kdo ste?"

"Svoboden kadivec."

"Vaš poklic?"

"Pipa."

"Sledite mi na policijo."

"Kaj pa čem tam?"

"Govorite z ravnateljem."

"Nikar se ne vznemirjate, hvala; bom govoril z gospodom drugim." Toda oni je vztrajal pri svojem, ga prijel in odvedel.

Mraz je bilo, mučil ga je spalec, gnus, spahovalo se mu je.

"In pravijo, da sem srečen," je premišljeval.

Na policiji je prišel ravnatelj drugi dan okoli poldneva. Premieril ga je, ga precesnil s splošnim pogledom, potem je sedel za mizo pisat. Sarcofago si je nevoljen ogledoval podobe na stenah.

"Pridite sem," mu je dejal naš ljubljenski policaj in mu začel zbirati po žepih gradivo za tožbo.

"Bodalo orožje," je rekel, ko je izvlekel iz žepa nožič.

"Saj bi bilo lepo, ko bi bilo šivalno," je opomnil Sarcofago.

"Molčite, Čiki," je stražnik nadaljeval preiskavo in policijski ravnatelj je pisal.

"Udarno orožje!"

"Pa to je pipa, gospod rav-

natelj," je ugovarjal Sarcofago, "ne zdi se, a je pipa, povohajte."

Ravnatelj je povohal to orodje.

"Zelesen želedec imate," je rekel policijski ravnatelj ki je bolehal na kamnih. "Srečni ste. S takim želedecem lahko osvojite svet. Ali mar ne?"

"Rekel bi," je odgovoril Sarcofago, "rekel bi, če je kdo tako srečen, da ima tak želedec kot jaz, je prva reč, ki bi jo moral storiti ta, da bi jedel vsaj enkrat na dan. Zdaj ko ste me dali v ječo, se vam zahvalim, bom vsaj kaj jedel."

Ravnatelj se mu je ljubeznivo nasmehnil.

"Pojdite, le pojdite, mladenič. Prosti ste. Obnašajte se lepo in bodite vedno tako srečni."

Sarcofago je izšel pod poldansko sonce, pod tropično vročino. Soparica in muka. Ko je šel čez trg, mu je bilo, ko da se pogreza v močvirje. Vse sivo pred očmi. "Osvojite si svet, osvojite si svet!" je premišljeval. Zazibal se je do kavarne, padel na stolico in zazeval kot lev. Zdelo se mu je, da ima znotraj volka. Potegnil je na dan čik in ga požrl. "Pomiri se!" je na-vetoval želedec.

Poleg njega je bila tuja gos-pica, ena tistih, ki nimajo kaj delati pa gredo v kopeli.

"Kako lepi zobje!" mu je rekla. "Kaj pa delate, da so tako beli?"

"Jem malo."

"A s čim jih umivate? Ali rabite mentol?"

Sarcofago ji je pokazal pipo.

"O tej skrivnosti," se je začudila. "Kako ste srečni možiki, ko lahko kadite pipo. Nam so dovoljene samo cigarete, ki uničujejo zobe. Pa kaj vam je? Slabo? Vzemite kaj! Dovolite! Natak, natak, grenčico, brizganec, takoj!"

Sarcofago ni odgovoril več. Zrušil se je na mizo, hropeč.

Natak, natak, grenčico, potem pa je po neuspelih poskusih prebujanja poklical čuvaja in dal bolnika prepeljati s kočijo v bolnišnico.

"Kočijo mu denite v račun," je zavpil čuvaju.

Sarcofago se ni zavedal ničesar. V bolnišnici so ga slekli, mu menjali perilo in ga položili v posteljo.

Ko je drugi dan zdravnik prišel na pregled, je Sarcofago še spal.

Zdravnik ga je potipal: nič mrzlice. Približal se je k njegovim ustom, povohal in se namičen odmaknil.

"Nič drugega, kot slaba prebava," je rekel strožniku. "naj se posti."

Strahote vojne

ČASU PRIMERNA KNJIGA

Spisala Berta pl. Suttner

228 strani

Cena 50 centov

Dobite jo pri

KNJIGARNI SLOVENIJA PUBLISHING CO.

216 W. 18 St., New York

Brez strupov ni življenja

Neki stari zdravnik je dejal, da strupov samih na sebi ni in moderna znanost mu je dala prav.

Bor je po splošnem mnenju na primer strupena prvina. Zdravniki svarijo ljudi, da bi ga jemali notranje, in v ognjeniških ozemljih, kjer se usedajo večje količine bora z vodnimi parami in pepelom na tla, se rastlinska rast uničuje.

Nasprotno je pravi gojitelj rastlin, da prične pesa v zemljah, ki imajo nezadostno količino ali sploh nič bora, gniti, a krompirjevi listi se zavijajo in venejo. Nasprotno pospešuje dodatek bora kalitev, cvetenje in razmnožitev mnogih rastlin.

Ta dejstva potrjujejo stavek, da strupov samih na sebi ni. Napravili so poskuse z rdečo deteljo in so ugotovili, da je zanj najbolje, če rase v zemlji, ki vsebuje na vsakih 57 milijonov kilogramov en kilogram čistega bora ali ustrezno količino borove kisline.

Pri globini 40 cm mora biti na hektar zemlje razdeljenih 175 kg bora.

Takšne neznatne količine določenih prvin pospešujejo v zemlji življenje in so mu neobhodno potrebne. Res pa je, da pričenjajo strupeno učinkovati, če njih količine presežejo, določene meje. Kar velja za bor, velja isto tako za živo srebro, baker ali arzen.

Tudi težki strupi iz vrste naprstevega strupa nam pokazajo v skladu s stavkom, da strupov samih na sebi ni, če jim spremenimo koncentracijo. Naravni digitalini, kakor se imenujejo, učinkujejo zelo razredčeni podobno, kakor vitamini v primerih bolezni, ki izvirajo iz pomanjkanja vitaminov. Kemična sorodnost med vitamini, hormoni, in digitalnimi snovmi samo potrjujejo domnevo, da imajo šibke količine teh snovi vitaminom

podoben učinek na človeka in tudi na rastline.

Takšni poskusi in spoznanja so dala znanosti povod za trditev, da bi življenja brez snovi, ki se jih bojimo kot strupene, sploh ne bilo. Vsaka teh snovi mu je potrebna v določenih koncentracijah a v prevelikih dozah škoduje življenju lahko vsaka snov, ki je niti v sanjah ne smatramo za strup.

V JENNY LIND JE UMRLA JOŽEFA OCEPEK

Mr. Mike Pike iz Jenny Lind, Ark., nam poroča žalostno vest:

JENNY LIND, Ark. — 12. februarja je tu v Jenny Lind, Arkansas umrla Jožefa Ocepek, rojena Juvan v vasi Leše, Sava pri Litiji, Jugoslavija. Stara je bila 69 let. Zaprta štiri hčere in dva sina ter eno sestro tu v Združenih državah, v Jugoslaviji pa enega brata. — Njen mož je pa umrl pretekli mesec.

Ji želim R. I. P.

PESMARICA

"Glasbene Matice"

Uredil dr. Josip Čerin

Stane samo \$2.—

To je najboljša zbirka slovenskih pesmi za moški zbor. Pesmarica vsebuje 103 pesmi. — Dobite jo v Knjigarni Slovenie Publishing Co., 216 W. 18th Street, New York, N. Y.

DVE DEKLICI PRI DRSA-NJU UTONILI

Pri Baranjskem, Petrovem selu sta se dve deklici, ki sta se drsali na donavskem rokavu, vdrli in utonili. Deček, ki je z deklicama vred padel v vodo, se je držal za rob ledu toliko časa, da je prišla pomoč.

Od strahu pa je izgubil dar govora. Trupli deklic, ki sta bili stari po štirinajst let, bodo mogli potegniti iz vode šele spomladi.

Spisi Josip Jurčiča:

I. ZVEZEK: Uvod — Narodne pravljice in pripovedke. — Spomini na deda. — Jurij Kozjak. — Jesenska noč med slovenskimi polharji. — Domen. — Dva prijatelja.

II. ZVEZEK: Jurij Kobila. — Tihotapec. — Vrban Smukova ženitev. — Klošterski žolnir. — Grad Rojnce. — Golida.

III. ZVEZEK: Deseti brat. — Nemški valpet.

IV. ZVEZEK: Cvet in sad. — Hči mestnega sodnika. — Kozlovska sodba v Višnji gori. — Dva brata.

V. ZVEZEK: Sosedov sin. — Sin kmetkega cesarja. — Med dvema stoloma.

VI. ZVEZEK: Dr. Zober. — Tugomer.

VII. ZVEZEK: Lepa Vida. — Pipa tobaka. Moč in pravica. — V vojni krajini. — Prave med bratoma.

VIII. ZVEZEK: Ivan Erazem Tatenbah. — Bojim se te. — Črtica iz življenja političnega agitatorja. — Telečja pečenka. — Šest parov klobas. — Po tobaku smrdis. — Ženitev iz nevoščljivosti. — Spomini starega Slovence Andreja Pajka.

IX. ZVEZEK: Rokovnjači. — Kako je Kotarjev Peter pokoro delal, ko je krompir gradeč. — Ponarejeni bankovci.

X. ZVEZEK: Veronika Deseniška.

CENA VSAKE KNJIGE \$1.50

10 zvezkov...\$10

Ivan Pregelj: Izbrani Spisi

Bogovec

Jernej

(Spisal Ivan Pregelj)

Pisatelj je posegel v dobo, ko se je začel širiti protestantizem po Slovenskem. Pridigarja Jerneja je klasično opisal. Romanu so dodana potrebna pojasnila.

Cena \$1.50

ODISEJ IZ KOMENDE. — Zapiski gospoda Lanspreškega. 269 atrani.

V tem III. zvezku nam prikaže Pregelj prelepo postavbo našega velikega narodnega gospodarja 18. stoletja, Petra Pavla Glavarja. Hrbtenico temu delu tvori že pred leti napisana večerniška zgodba o mladostnih letih Glavarjevih, a dopolnil je to mladostno sliko z Glavarjevimi zapiski, ki nam ga kažejo v njegovi življenjski modrosti pri čebelah, na njegovem gradu Lansprežu, kjer mu sivo glavo ozarja mlada ljubezen njegovega oskrbnika in nesrečne kontese Klare. S Peter Pavlom Glavarjem je ustvarjena najboljša slovenska ljudska povest. Knjiga nam ponstvarja kos slovenske preteklosti in iz nje diha slovenska zemlja sama.

Cena \$1.50

Naročite pri:

Knjigarni Glas Naroda

216 W. 18th STREET NEW YORK, N. Y.

ROMAN TREH SRC, Spisal Jack London. (432 strani.) Ena najbolj zanimivih in najdaljših povesti slavne- ga ameriškega pisatelja. Ko jo človek prične čitati, se ne more odtrgati od nje. Jack London je mojster opisovanja, navzlic temu je pa roman na vso moč živahen in zanimiv.

Dana \$1.50

Vaški Apostol

Spisal L. GANGHOFER; za "Glas Naroda" priredil X. X.

66

Toda Petra ni bilo nikjer. Sredi kamre se je košatila je ogromna pošast, stol, namenjen gospodični Katarini. Firnež, s katerim je bil namazan, je navdajal ves prostor z ostrim, pekočim duhom.

"Salament, vendar!" Roman je zaloputnil vrata. "Zdaj, ko bi tega človeka res potreboval, zdaj ga ni!"

Kričee "Peter, Peter!" je tekel po hodniku.

Stari Valdhofar je stopil v vežo.

"Kaj ti je, fant? Kje gori? Kaj se je zgodilo?"

"Petra moram imeti! Za božjo voljo, kje je vendar?"

"Kaj so mi mar norci," je zamrmral stari.

"Peter," je hropel Roman in begal po dvorišču.

Staremu je bilo dovolj teh nemnosti in je začel robantiti, da se je hiša tresla. Toda Roman ga ni več slišal. Bil je že na cesti ter divjel od hiše do hiše, trkal na okna in vrata ter lastno spraševal. "Ali je pri vas Peter? Ali ste videli Petra?"

Celo v gostilno ga je šel iskati. V gostilno! Peter je bil samo enkrat prestopil gostilniški prag, da bi fantom nekoliko popridigoval, pa so mu jih toliko naložili, da jih je komaj nosel.

Ko je obšel za vso vas in ko so se na jekle omrodrem neba že zvezde prikazale, se je znašel Roman pred Limaričino kajžo. Zadržaječ sapo, je poslušal ob zaprtih oknicah. Skozi špranje je mizjal tenak blesk svetilke v hladno noč.

"Tukaj bom ostal. Tukaj notri mora biti. Ga bom že pričakal."

Težko sopeč si je obrisal pot s čela ter sedel v cestni jarek. Nenehoma je opazoval proti hišnim vratom, toda norega Petra ni hotelo biti ven.

IV sobi sta sedeli mati Nana in Beta pri mizi ter delali. Beta je povezala nekaj dreves ter pobarvala obdelani mah s temno zeleno barvo. Tako nizko je sklanjala glavo, kot da bi iznenada postala kratkovidna.

Mati je postajala nemirna. Večkrat je ošinila s pogledom Beta, in delo ji ni hotelo izpod rok. Klej pri strešici ni hotel in ni hotel držati. Naenkrat je odrinila delo stran.

"Kaj ti je, otrok?"

"Nič mi ni, mati."

"Mogoče si žalostna, ker je moral priti gospod župnik k nam?"

"Prav gotovo ne." Beta je še nižje sklonila glavo. "Vse je prav, kar ti striš, mati."

Zopet sta umolknila. Tedaj je Limaričica vstala, stopila za Betin stol ter ji z obema rokama dvignila glavo.

"Otrok, kaj prikrivaš materi? Povej mi, kaj ti je."

"Nič, mati." Skušala se je nasmedniti. "Sama ne vem, nekoliko bolj utrujena sem kot ponavadi."

Nana je zaostala.

"To, če ni drugega, se lahko pomaga. Spat pojdi."

Beta je prikimala, pospravila barve ter položila drevesa v škatljo. Nato je vstala.

"Otrok!"

"Kaj želiš, mati?"

"Ali ti je kdo kaj storil?"

Jodkimala je in stopila v spalnico. Starka se je tresočih rok zopet lotila dela. Po par minutah je vstala, pozabila pospraviti mizo in ugasniti svetilko. Prišedši v spalnico, je vprašala: "Otrok?"

Nobenega glasu.

[Nana je tiho priprila vrata, se slekla in legla. Pozorno je poslušala, pa ni drugega slišala kot sempatam globok d'hljaj. Mati je vedela: otrok ne spi, pač pa boljci v temo, ne gane se in stiska zobe.

"Otrok," z obema rokama jo je objela. "Saj imaš vendar materi!"

Pridružen glas. Beta se je oklenila matere okoli vratu. Nato je pa zaihtela, kot da bi se ji srce drobilo na kose.

"Mati, mati! Tako sem nesrečna! Enega imam rada, pa ti ne morem povedati! In ne smem misliti nanj! Tako strašno sem nesrečna, da bi najraje takoj umrla!"

Limaričica je ni več vprašala in je ni skušala tolažiti. Molče jo je gladila in ji brisala solze z lice.

Tako je poteklo več ur. Beta se je slednjič pomirila in zagrebala v blazino. Limaričica je še vedno sedela na postelji in si podpirala glavo z rokama. Tedaj je opazila skozi špranjo v vratih rdeč sij. Preplašena je skočila kvišku.

Beta se je zdrznala. "Mati!"

"Nič, nič otrok, samo svetilko sem pustila goreti."

Nana je stopila v sobo ter zaprla vrata za seboj, kajti svetilka se je kadila in sirila neprijeten duh. Mizo in polpodrto cerkvico je pokrival sajast prah. Starka se je ozrla v napol-dovršeno igračo in se turobno nasmešnila.

"Zdaj ima pa prav." Pogledala je proti pragu, kot da bi se vedno stal tam gospod Felician.

Očistila je svetilko, sedla in začela popravljati igračo. Poiskala je boljše kosčke lesa, rezala in lepila. Delo ji je šlo čedalje hitreje izpod rok. Le sempatam si je obrisala solze. In ker je bilo vse, karkoli je prijala, sajasto, je postajal tudi njen obraz marogast. Sličan je bil Petrovemu obrazu onega večera, ko je govoril Bogu: "Moje pribežališče zi in moje vse! Poslušaj me, zdaj Ti moram povedati..."

Ko se je zunaj danilo, je bila cerkvica zgrajena. Imela je steklena okenea, na stolpiču pa strešico s pozlačenim križcem. Limaričica si je obrisala roke ter ogledovala svojo umetnino.

"Ja, tako se človek zopet nauči. To Ti bom nesla, ker sem prejšnjo pokvarila. In zato boš mojemu otroku pmagal. Kaj ne, da mu boš?"

Postavila je cerkvico na polico, ter jo z ruto pogrnila.

Pomirila se je. Ker je bilo v sobi zatuhlo, je odprla okno in oknico na slezaj. Tedaj je opazila v nagli jutranji sivini, kako je nekdo stekel od ograje. Trudno se je nametnila:

"Tako, tako! Zopet eden, ki je dobro mislil. Kaj ne?"

Oknice je zaprla, toda okno je pustila odprto in ugasnila svetilko.

Nadaljevanje pride.

Razne vesti.

SUEŠKI PREKOP — DRŽAVA ZASE.

Italijanski listi so se te dni bavili z upravo Sueškega prekopa, češ, da Angleži ondi preveč samolastno gospodarijo. Glede na to pisanje izvajajo nemški listi svoje misli o Sueškem prekopu takole:

Prekop je država zase, ki leži med dvema zemljama — med Afriko in Azijo. Ta "država" ima svoje lastne podložnike, svojo lastno zastavo — morsko polje z zlatimi črkami C in S — in svojega posebnega "ministrskega predsednika", ki biva v krasnem gradu sredi kraljevskega parka in slednjič ima ta "država" tudi svoj zakonik in celo svoj lastni jezik, "prekopni jezik," ki je nekakšna žibudravščina iz francoskih, italijanskih, grških in arabskih besed.

Generalni ravnatelj prekopne družbe — agent superior — ima v sosednjih državah pravice do istih časti, kakor kak veleposlanik kake dežele. Družba ima zakonik, ki ji daje inozemske pravice. Na mejah "prekopne države" se nehalo pravice držav, ki obdajajo Sueški prekop. Kdor tu kaj ukrade, ga sodi poseben paragraf. Z Egiptom in drugimi državami je družba sklenila pravilne politične pogodbe, kakor jih sklepajo države z državami. Slednjič je ondi tudi posebno uradništvo, nameščenec, upravniki, pomorščaki, itd., ki se jim ni treba pokoravati nobeni državi, ampak le družbi ki je samo sebe spreminila v državo. Družba izplačuje pokojnine in govori o celo o nekakšnem posebnem prekopnem pleilstvu, ki ima zase spravljene najboljše "stolčke" in so ti "stolčki" tako rekoč dedni.

Plače so velike. Nastavljenec, ki vse leto nima drugega dela, kakor da na neki točki dvigne prapor, če se bliža ladja, zasluži na leto 50.000 din. Finance te "države" ki Angleži nič radi ne govorijo o njih so najboljše na svetu. Sleher na ladja, ki zapelje v kanal, mora od sleherne tone plačati 6.05 zlatega franka. Ravnati se mora po vseh predpisih družbe, mora sprejeti pomorščake in nadzorovalne uradnike, mora pluti po natančno določenem urniku, se mora držati predpisane razdalje in na povleje obstati, čakati, ali celo odpluti nazaj.

Vsa ta naročila izhajajo od družbe, ki ima tako dobro naložen denar, da donaja glavni- ca Sueškega prekopa 200 milijonov zlatih frankov na leto.

Glavno mesto te male "države" je Ismailia, ki je nastalo iz delavskih taborišč. Če pogledaš nanj z morja, je videti kot kako morsko kopališče in po cestah se sprehajajo elegantne dame, ki so oblečene po najnovejši modi. Ničesar drugega kot le golo ime spominja na Ismailia Pašo, ki je bil kedive Egipta, in ki so njemu v čast krtili to mesto z njegovim imenom. V mestu je velika britska garnizija z letalskimi taborišči. Anglija se dobro zaveda, zakaj tako skrbno varuje ključ kanala.

V Port Saidu stoji spomenik Lessepsa, graditelja Sueškega prekopa, ki je, kot priča napis, "zemljo odprl ljudem." Ker se dozdeva, da Angleži le preveč samolastno gospodarijo na prekopu in je Italija ti-ta država, ki mora z ladjami največkrat skozi Sueški prekop, je Italija tudi zadtevala, da bi imela z Anglijo vred izvajati nadzorstvo nad prekopom.

BOJAKINJA V BOLNICI.

Ko se je znana rojakinja Mrs. Mary Pavlick vračala z dela proti domu v četrtek zvečer, jo je na cesti zadel mrtvo- tul na desno stran telesa, ter je bila nemudoma pripeljana v Columbus Hospital, 227 East 19th St., New York, N. Y., kjer se nahaja v drugem nadstropju v zelo kritičnem stanju.

Omenjena je teta Mrs. Josephine Svet, žene našega zastopnika Ma. Anthony Sveta.

Mrs. Pavlick je članica Slovenske Zveze, podružnice št. 84, v Brooklynu, N. Y. Želimo ji, da čimprej okreva.

NAJSTAREJŠI RUDNIKI.

Najstarejši rudniki na svetu so rudniki bakra in turkizov na Sinajskem polotoku. Te rudnike so izkoriščali že Egiptčani pred 2700 leti, kakor je razvidno iz starih napisov. Za noben rudnik ne vemo, da bi bil starejši, čeprav je znano, da so pridobivali rude že predzgodovinski ljudje.

Tudi sloviti rudniki srebra in svinca na gori Lavrionu na Grškem so prastari. O njih grška zgodovina mnogo govori, in Ksenofon je zapisal leta 355 pred našim štetjem, da so jih izkoriščali že v predavnih časih. Tudi Feničani so bržkone že 1500 let pred našim štetjem pridobivali v Španiji kositer.

POŽAR V FRANCOŠKI TOVARNI ČEVLJEV.

Na Francoskem so v zadnjem času pozosti požari v velikih tovarnah, ki proizvajajo za vojsko. Tako je sedaj v Rochonartu iz doslej neznane vzroka v tamkajšnji tovarni čevljev nastal požar, ki

SREDIŠČE ZA SLOVENSKE FONOGRAFSKE PLOŠČE. — Pišite za cenik. J. MARSICH, INC. 463 W. 42 Street New York

ga je vihar v nekoliko trenutkih prenesel na vse tovarniške zgradbe. Gasilci so bili brez moči, ogenj je vso tovarno uničil v manj nego pol ure. Zgorele so ogromne zaloge čevljev, ki so jih pripravili za vojsko. Škoda znaša mnogo milijonov frankov, 500 delavcev je ostalo na cesti.

FRANCOSKE ŽENSKÉ V MOŠKIH POKLICIH.

Ko so na Francoskem moške vpoklicali, so jih ženske nadomestile v delu in poklicu. Tu je na pr. ena izmed novih držav- nih letalskih tovarn, daleč od ogroženih ozemelj v notranjosti Francije. V svetlih, modernih dvoranih delajo ženske v belih plaščih, montirajo kovinske plošče na napoli izgotovljena letalska ogrodja, privijajo propelerje, pritrjujejo krila in krmila, opravljajo svoje delo z izvijači, pilami in ključvi, spajalnimi svetilkami in lonci z barvo.

Potem je tovarna za strelivo v okolici Pariza, kjer izdelujejo močnarje in granate raznih kalibrov. Delavstva je 3000 oseb, znatno več nego pred vojno, a tretjino predstavljajo ženske, medtem ko jih je bilo pred šestimi meseci komaj nekoliko ducatov. Čeprav so morale moške nadomestiti z neizolanimi ženskami, ki jih je bilo treba najprej se izvežbati, se je proizvodnja v tej tovarni podvojila. Vodstvo tovarne izjavlja navdušeno, da so se ženske presenetljivo hitro uzele v svoje nove vloge in da je njih zmogljivost nepričakovana.

Im tretji primer, velika delavnica, isto tako v nekem pariškem predmestju, ki izdeluje radijske cevi. Pred 3 meseci je iz nje odšel zadnji moški delavec in od tedaj opravljajo vsa dela ženske, večinoma mlada dekleta. Odtlej proizvodnja tega predmeta, ki je tako važen za vojsko in njeno poročevalsko službo, neprestano narašča.

Ko so moške na dan mobilizacije odložili svoje orodje, je stala vlada pred dvojnimi vprašanji: kako naj v delavnicah oboroževalne industrije v najširšem pomenu besede, obdrži proizvodnjo in jo celo še poveča, in drugič, kako naj stotiso- če žensk pritegne v produktiv- ski proces. Več milijonov žensk se je javilo novemu urad- ni, ki naj bi izvedel prilago- ditev k novim prilikam. Zdrav- niški pregled je poskrbel za pri- vi izbor. Izmed 100 kandidatk so našli 35, ki so bile telesno sposobne za delo v kovinski industriji, druge so odvedle v neštete stranske veje oborože-

★ knjiga, ki Vas bo zanimala!

UMIRAJOČE DUŠE. Spisal Ilka Vašte. (220 strani.) Roman iz stare Ljubljane. Značaji so izrazito opisani, istotako tudi takratne navade Ljubljane nam je povečini znana iz začetka sedanjega stoletja, kdor je pa hoče poznati iz prejšnjih stoletij naj prečita ta roman. Ne bo mu žal. Cena \$2.50

OPOMBA: Knjige označene z *, so v platnu vezane.

GORNJO KNJIGO LAHKO NAROČITE PRI:

KNJIGARNI SLOVENIC PUBLISHING CO. 216 WEST 18th STREET NEW YORK, N. Y.

valne indus- trije, v konfekcijo uniform, v sedlarske delavnice, v delavnice za fino mehani- ko in elektrotehniko. V vseh tovarnah Francije je celo v ne- katerih kolonijah so se poja- vile ženske v belih delovnih plaščih, le najtežja dela so pri- držali moškim.

Povsod so pripravili za zaščito žensk posebne ukrepe social- no političnega in higienskega značaja. Kjer so bili nočni po- sadi neizogibni, so naredili ku- linije za kavo, toda te nočne posade so med tem na inter- vencijo socialnega ministrstva za ženske kolikor mogoče od- pravili. Kjer so moški stoji opravljali svoje delo, so dali ženskam možnost za sedenje. Kjer so moške roke dvigale to- vore, so postavili majhne žer- javne ali nosilne trake. Storili so vse, kar je bilo mogoče, da bi olajšali spremembo, ki jo je bilo treba izvršiti. Ženske so se prilagodile v nekoliko te- dni. Odtlej jih dela že več nego milijon v tovarnah za o- rožje, strelivo letala, tanke drug milijon, ali pa še več jih dela v stranskih panogah obo- roževalne industrije.

Med svetovno vojno je zna- šalo število žensk v službi de- želne obrambe komaj pol mili- jona in še teh je bila le mani- šna zaposlena v tovarnah. Ve- čina jih je bila v prometni stro- ki, pisarnah, delavnicah za po- pravila, bolnišnicah itd. Danes je samo v oboroževalni in- dustriji ženska delavska arma- da štirikrat večja. Francozi- nje so nekako podale dokaz, da so sposobne za vsako delo in na poti do socialne in gospo- darske enakopravnosti z mo- škimi so napravile velikanski korak naprej. Treba se je pa zavedati, da ta korak ni posledica zdravega, naravnega raz- voja temveč le posledica vojne. Ko bo vojne konec, bodo na- stali kot nadaljnja posledica siloviti pretresi, to si lahko vsak trezen človek izračuna na prste.

NA 1000 MOŠKIH PRIDE 888 ŽENSK.

Po najnovejših statistikah imajo ženske na Kubi največ nade, da se poročijo, kajti na vsakih 1000 moških jih odpa- de tam 888. Na najslabši pa so v tem pogledu na Kitaj- skem, kjer jih ni nič manj ne- go 1139 na 1000 moških.

Več ameriških vsenčiliških docentov je hotelo sestaviti statistiko zakonske sreče in so s tem namenom sedem let opa- zovali 526 zakonskih dvojic ta- ko rekoč v njihovem najintim- nejšem življenju. Uspeh tega opazovanja je ugotovitev, da se znajo ženske bolje prilagoditi zahtevam skupnega življenja nego moški. Posebno ženske, ki so se pred poroko udeležo- vale v kakšnem poklicu, se iz- kazujejo kot zelo prilagodljive.

Glavni vzrok zakonskih spo- rov predstavlja gmotni položaj. Med tistimi zakoni, ki so ime- li težave s financami, je bilo 50 odstotkov "zelo nesrečnih" a niti eden ni bil "zelo sre- čen." Na-protno je bilo v za- konih brez materialnih sporov 61 odstotkov "zelo srečnih" in samo 3 odst. so bili "zelo ne- srečni."

Po uradni ameriški sodni statistiki za prvih devet me- secov lanskega leta počenjajo ženske manj zločinov nego mo- šk, zato pa več težjih. Med aretiranimi je bilo samo 7.5 odst. žensk, a medtem ko so iz- med 1000 prijetih moških samo 11 obtožili umora, je bilo med tisoč ženskami 16 morilk. Te- lesnih poškodb je bilo obdol- ženih med 1000 moškimi 56, med 1000 ženskami pa 66.

NAROČITE SLOVENSKO - AMERIKANSKI KOLEDAR ZA 1940. — 160 STRANI ZANIMIVOSTI, STANE VAS SAMO 50 CENTOV. — V Združenih državah lahko pošljete znanke po 2 oz. po 3 cente.

Denarne pošiljatve

Denarna nakazila iz- vršujemo točno in zanesljivo po dnev- nem kurzu.

V ITALIJO

\$ 5.90	Lir 100
11.50	" 200
17.00	" 300
28.00	" 500
55.00	" 1000

KER SE CENE SEDAJ HITRO MENJAJO SO NAVEDENE CE- NE PODVRŽENE SPREMEMBI GORI ALI DOLI

NAŠA NABAVILA IZVRŠU- JEMO PO CABLE LETTER ZA PRISTOJBINO \$1.—

SLOVENIC PUBLISHING COMPANY (TRAVEL BUREAU) 216 W. 18th ST. NEW YORK

ITALIJANSKI PARNIK ZGOREL NA VISOK EM MORJU

Italijanski potni- ški parnik "Ora- zio" je zgorel v Sredozemskem morju. Z njim je zgorelo nad 100 potnikov. Parnik je bil na potu v Južno Ameriko, 100 milj od fran- coske obali pa je na njem nastala eksplozija.

